

● Povelja o ● pravičnoj kulturi

Usvojena od strane međunarodnog partnerskog konzorcijuma nakon globalnog participativnog procesa koji je koordinirala Nemačka komisija za saradnju sa Uneskom.

- Povelja o
- pravičnoj kulturi

Sadržaj

Preambula 6

Definicija 12

Ciljevi 14

Principi 16

---

1. Dostojanstveni uslovi rada
i pravična naknada 17

---

2. Pristup raznolikim kulturnim
izrazima i resursima 19

---

3. Nediskriminacija i
rodna ravnopravnost 20

---

4. Lokalni razvoj 22

---

5. Pristup tržištu 23

---

6. Digitalna ravnopravnost i etika 25

---

7. Poštovanje okoline 26

---

8. Javna i potrošačka svest 27

Napredak 28

Formulisanje Povelje
o fer kulturi 30

Kako i zašto
potpisati Povelju o fer
kulturi? 32

Impresum 34

● Preambula

Ova Povelja o pravičnoj kulturi podržava stvaranje i jačanje pokreta za uspostavljanje pravičnijih kulturnih odnosa unutar i između država i svetskih regiona. Ona to čini definisanjem osam principa koji imaju za cilj promociju održivog, pravičnog i dostojanstvenog okruženja za umetnike, kreativce i druge kulturne radnike, te samim tim i očuvanje kulturne raznolikosti na globalnom nivou. Mi, organizacije i pojedinci koji smo potpisali ovu Povelju, činimo to kako bismo podržali pokret za pravičnu kulturu i i bili njegov deo. Pozivamo druge javne, privatne i civilne organizacije, državne organe, kao i pojedince da potpišu ovu Povelju. Potpisivanjem se obavezujemo da ćemo oživeti njene principe i promovisati njihovo široko znanje i usvajanje.

Mi koji smo deo ovog pokreta uvereni smo da umetnici, kreativci i drugi kulturni radnici daju jedinstven i transformativan doprinos dobrobiti pojedinaca, napretku društava i prosperitetu ekonomija širom sveta, uključujući i prekograničnu razmenu. Verujemo da je ova transformativna moć potiče od izuzetne snage ljudske kreativnosti. Kulturna dobra i usluge su i ekonomske i kulturne prirode: Pored generisanja prihoda i zapošljavanja, umetnici, kreativci i drugi kulturni radnici daju ogroman doprinos identitetima, imaginaciji i stvaranju kulturnog nasleđa širom sveta.

Obavezujemo se na umetničku slobodu, fer radne uslove i odgovarajuće i srazmerne naknade. Stoga težimo da rešimo sve prepreke za umetnike, kreativce i druge kulturne radnike koje ometaju njihovu sposobnost da slobodno izražavaju svoju umetnost i obezbede održiv način života. Namera nam je da ojačamo pravni status umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika, bez obzira na njihov radni status ili oblik samozapošljavanja; bez obzira na to da li je njihov profesionalni status priznat od strane njihovih vlada; i bez obzira na to da li rade u komercijalnom ili nekomercijalnom kontekstu. Našu pažnju posvećujemo takođe preduzetnicima, mikro, malim i srednjima preduzećima, zadrugama i kolektivima, čije je delovanje u skladu sa ovom Poveljom. Posebnu pažnju posvećujemo ranjivim i marginalizovanim umetnicima, kreativcima i drugim kulturnim radnicima, ističući sistemske nejednakosti i neravnoteže u kulturnoj razmeni koje i dalje postoje na lokalnom, nacionalnom i globalnom nivou.

Ova Povelja se oslanja na postojeće međunarodno pravo, posebno na Uneskovu preporuku o statusu umetnika iz 1980. godine, Uneskovu Konvenciju o zaštiti i unapređenju raznolikosti kulturnih izraza iz 2005. godine, Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima, Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, druge relevantne međunarodne zakone, uključujući WIPO i ILO konvencije i standarde, kao i na agendu UN-a za održivi razvoj.

Takođe se oslanja na lokalne, nacionalne i regionalne mehanizme, uključujući pravne mehanizme i druge oblike upravljanja. Povelja jača postojeće mehanizme kroz izgradnju partnerstva sa dodatnim akterima koji nisu državni. Na taj način mehanizam osigurava da obećane koristi stvarno dospeju do predviđenih korisnika, da su svi pošteno tretirani i da se uspostavljaju pravedniji oblici angažovanja, saradnje i odnosa između umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika sa drugim akterima u umetničkim i kulturnim ekosistemima.

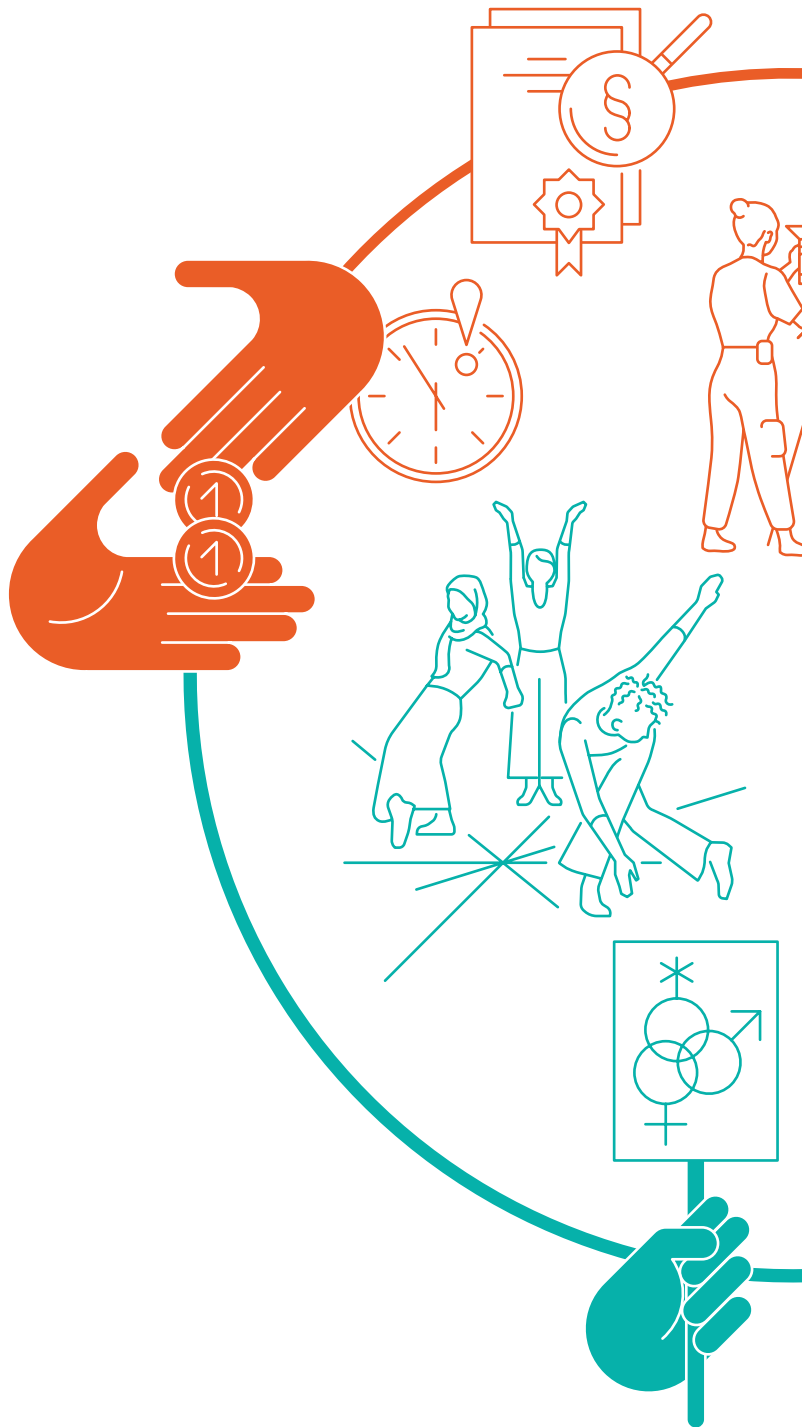
Ova Povelja inspirana je uspesima Povelje o pravičnoj trgovini i pokreta za pravičnu trgovinu u uspostavljanju pravednijih trgovinskih odnosa, poboljšanju samoorganizacije i sredstava za život više od 2 miliona poljoprivrednika, ističući da trgovina kulturnim dobrima i uslugama zahteva prilagođavanje u pristupu.

Ova Povelja odgovara na sve dominantniju ulogu digitalnog okruženja i, dodatno, na široku dostupnost i brzi rast sistema veštačke inteligencije (AI), koji su doneli nove mogućnosti, ali i izazove za kulturni i kreativni sektor. Među ove izazove spadaju sve veći digitalni jaz i neetički i nepravedni poslovni modeli nekih digitalnih platformi.

Ova Povelja naglašava važnost prava intelektualne svojine u održavanju produktivnosti kreativnog rada i radi na osiguravanju njihove zaštite tamo gde je to potrebno u specifičnim kontekstima.

Uzimajući u obzir nedostatke postojećih kulturnih politika u specifičnim kontekstima, svi potpisnici se zalažu za postizanje pravičnih kulturnih odnosa kroz etički zasnovane politike koje vrednuju slobodu, pravdu i pravičnost, kao što je to utvrđeno u ovoj Povelji o pravičnoj kulturi.

● Definicija

Pravična kultura je pokret koji želi da postigne dostojanstvene uslove rada za sve umetnike, kreativce i druge kulturne radnike.

Pravična kultura poziva javne, privatne i civilne subjekte, kao i potrošače i publiku da promovišu poboljšanje uslova u umetničkom i kulturnom ekosisteme na lokalnom, nacionalnom, regionalnom i globalnom nivou.

Pravična kultura ima za cilj da učini kulturne i kreativne inicijative održivijim, podstakne poštovanje kulturne i jezičke raznolikosti i ljudskih prava, uključujući i u digitalnom okruženju, i postigne uravnoteženu kulturnu razmenu i saradnju.

Ovo je ono što nazivamo **Pravična kultura**.

● Ciljevi

Cilj Povelje o pravičnoj kulturi je da promoviše poštovanje, zaštitu i ostvarenje socijalnih, ekonomskih, kulturnih i drugih ljudskih prava umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika, obezbeđujući pravednije prakse rada i uravnoteženije razmene na lokalnom, regionalnom i globalnom nivou, naročito kroz:

- 1 Promovisanje i podržavanje dostojanstvenih uslova rada za umetnike, kreativce i druge kulturne radnike. Ovo uključuje njihovo pravo na kolektivno zastupanje i pravičnu naknadu, priznanja i kompenzacije za kulturni i kreativni rad – posebno efekasniju implementaciju prava intelektualne svojine – uključujući i njenu primenu u digitalnom okruženju.
- 2 Uspostavljanje podsticajnog okruženja za unapređenje konkurentnosti i dugoročne pouzdanosti kulturnih i kreativnih lanaca vrednosti, uz koherentnost javne politike. Takvo podsticajno okruženje treba da eliminiše nejednakosti i razlike u trgovini i saradnji, i da obezbedi uravnoteženije razmene kulturnih dobara i usluga na globalnom nivou i inkluzivan pristup digitalnim alatima i veštinama, unapredi mobilnost, ojača kapacitete i formalizuje sektor kada je to u korist umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika.
- 3 Angažovanje privatnog sektora, posebno multinacionalnih preduzeća i tehnoloških kompanija, u inovativna partnerstva sa vladama, državnim institucijama i organizacijama civilnog društva u različitim sektorima i svetskim regionima u sprovođenju principa „Pravične kulture“ i mera „dužne pažnje“.
- 4 Podizanje javne svesti među potrošačima i publikom o važnosti zaštite i promocije raznolikosti kulturnih izraza, uključujući i očuvanje radnih prava i uslova rada umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika.

● Principi

Kako bi se postigli ciljevi „Pravične kulture“, neophodno je prepoznati i ispuniti sledeće odgovornosti navedene u osam vodećih principa. Ovo podrazumeva posvećenost i poštovanje svih ovih principa i prepoznavanje situacija gde napredak u određenim oblastima ne sme dovesti do nazadovanja u drugim:

①

Dostojanstveni uslovi rada i pravična naknada

„Pravična kultura“ zahteva poštovanje, zaštitu i ostvarivanje ljudskih prava umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika. Oni imaju pravo da budu tretirani dostojanstveno i da im profesionalni, socijalni i ekonomski status bude zaštićen i unapređen u skladu sa međunarodnim pravnim obavezama. Imaju pravo na bezbedne, inkluzivne i dostojanstvene radne uslove, uključujući odgovarajuću i srazmernu naknadu za korišćenje njihovog rada, uz jaku zaštitu intelektualne svojine. Etički i pravični radni standardi kako ih je utvrdila Međunarodna organizacija rada moraju biti implementirani i poštovani, što uključuje obezbeđivanje bezbednih uslove rada i zaštitu od životnih rizika, kao i posebnu brigu za umetnice, kreativke i druge kulturne radnice tokom trudnoće, porođaja i njihovih posledica. Kolektivno pregovaranje treba da bude promovisano kao privilegovan mehanizam za implementaciju i prilagođavanje radnih standarda specifičnostima sektora. Ova prava posebno uključuju prava intelektualne svojine.

Ovo su kolektivne i individualne odgovornosti svih učesnika u kulturnom i kreativnom sektoru, na primer, vlada, javnih i privatnih organizacija/kompanija, grupa civilnog društva, sindikata, profesionalnih organizacija, organizacija za kolektivno upravljanje ili pojedinačnih profesionalaca. Ispunjavanje ovih odgovornosti zahteva usvajanje i sprovođenje adekvatnih politika i mera koje se odnose na ostvarivanje dostojanstvenih uslova rada i pravične naknade. Adekvatne politike i mere su takođe potrebne za obuku, socijalnu sigurnost, zapošljavanje, ostvarivanje prihoda i uslove njihovog oporezivanja, mobilnost i slobodu umetničkog izraza, kao i za formalizaciju sektora kada je to u korist umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika. Preporučuje se vladama da razmotre pružanje javne podrške i subvencija u odnosu na ispunjenost dostojanstvenih uslova rada i odgovarajuće i srazmerne naknade.

②

Pristup raznolikim kulturnim izrazima i resursima

Svi imaju pravo na pristup raznovrsnim kulturnim izrazima i resursima. U digitalnom okruženju, pristupačnost se proteže dalje od puke dostupnosti i pristupačnosti; ona porazumeva mogućnost pronalaženja raznovrsnog sadržaja na različitim jezicima. Takođe uključuje premošćivanje digitalnog jaza i obezbeđivanje jednakog pristupa kulturnim resursima koji omogućavaju angažovanje u kreiranju, proizvodnji, širenju i distribuciji sadržaja.

Pristupačnost zahteva poseban naglasak na obrazovanju u oblasti kulture i umetnosti, kao i na postojanju svesti o kulturi od najranijeg uzrasta. One treba da budu integrisane na svim nivoima obrazovanja, dostupne mladima bez obzira na njihov socio-ekonomski status, i da podstiču dostupnost i stvaranje kulturnih i umetničkih prostora posebno napravljenih za decu i mlade.

Ovo su odgovornosti svih učesnika, uključujući javne vlasti i multinacionalne kompanije koje treba da primenjuju standard „dužne pažnje“. On zahteva posvećnost javnih i privatnih organizacija da identifikuju i rešavaju nejednakosti i prepreke koje mogu sprečiti pristup i kulturnu participaciju.

Pristupanje raznovrsnom sadržaju treba da se obavlja dostojanstveno, posebno u slučajevima kada se sadržaj odnosi na nedovoljno zastupljene, manjinske ili marginalizovane zajednice. Posebnu pažnju treba posvetiti manjinskim grupama, kao i zajednicama afro-američkog porekla. Takvo poštovanje uključuje uzdržavanje od korišćenja kulturnih izraza – na način koji može predstavljati kulturnu aproprijaciju – bez prethodne saglasnosti i pravične naknade, uz priznavanje potrebe za uravnoteženom kulturnom razmenom.

③

Nediskriminacija i rodna ravnopravnost

Ne sme postojati diskriminacija prema umetnicima, kreativcima i drugim kulturnim radnicima u bilo kom aspektu zapošljavanja (uključujući zapošljavanje, naknade, unapređenje ili raskid ugovora) ili drugim profesionalnim aktivnostima.

Umetnici, kreativci i drugi kulturni radnici uživaju poštovanje i imaju prava bez obzira na rasu, boju, poreklo, jezik, nacionalno, etničko ili društveno poreklo, ekonomski ili socijalni status pri rođenju, klasu, religiju, godine, pol, rod, rodni identitet ili rodni izraz, seksualnu orijentaciju, bračni status, roditeljske odgovornosti, menstruaciju, invaliditet, zdravstveno stanje, članstvo u sindikatu ili političko mišljenje ili pripadnost ili bilo koji drugi status, u skladu sa međunarodnim pravom o ljudskim pravima.

Posebnu pažnju treba posvetiti specifičnim potrebama i osnaživanju kako žena, tako i umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika koji pripadaju marginalizovanim grupama, manjinama i nedovoljno zastupljenim zajednicama. Autohtone zajednice zahtevaju posebnu pažnju, kao i zajednice afro-porekla.

Bavljenje lokalnim i dugoročnim potrebama za kulturnim razvojem je ključno u svakom kulturnom angažmanu između javnih i privatnih organizacija s jedne strane i umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika s druge strane. Takve razvojne potrebe treba da obuhvate različite aspekte, uključujući, ali ne ograničavajući se na izgradnju kapaciteta, prenošenje veština, razvoj infrastrukture, podršku mladim kreativcima i procvat održivih lokalnih tržišta.

Multinacionalne korporacije i velike firme, zbog svojih značajnih kapaciteta, imaju posebnu odgovornost za takav angažman. One bi trebalo aktivno da teže inovativnim, poštovanim i neeksploatatorskim razmenama i dugoročnim saradnjama; trebalo bi da deo svojih profita reinvestiraju u nacionalni i lokalni kulturni i kreativni ekosistem, za dobrobit lokalnih zajednica i sa ciljem jačanja sposobnosti zadruga i kolektiva da takođe izraze svoju umetnost i kulturu. U kontekstu „Pravične trgovine“ u određenim sektorima, na primer, „premija“ se koristi u tu svrhu.

Na javnom sektoru je da uspostavi javnu kulturnu politiku koja prioritet daje lokalnom kulturom razvoju, kao i da osigura da velike firme ispune pomenute odgovornosti. Ovo može zahtevati uspostavljanje demokratskih i inkluzivnih procesa upravljanja, uz poštovanje autonomije i samostalnosti umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika u odlukama vezanim za korišćenje ove „premije“ za razvoj lokalne umetnosti i kulture.

Raznolikim kulturnim izrazima svih umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika treba omogućiti ravnopravan pristup lokalnim, nacionalnim i globalnim tržištima, uključujući i digitalno okruženje. Promocija kulturnih razmena uvek treba da obogaćuje nacionalni i lokalni sadržaj i nikada ne sme biti na štetu vidljivosti takvog sadržaja. Prilikom omogućavanja pristupa tržištu, posebnu pažnju treba posvetiti ženama, kao i umetnicima, kreativcima i drugim kulturnim radnicima koji pripadaju marginalizovanim grupama, manjinama i nedovoljno zastupljenim zajednicama. Posebna pažnja je potrebna autohtonim narodima, kao i zajednicama afro-porekla.

Preferencijalni tretman kulturnih izraza koji su nedovoljno zastupljeni na tržištu, a posebno u međunarodnim razmenama, obaveza je koja se mora ojačati putem odgovarajućih i efikasnih mehanizama, uključujući i nove. Takvi mehanizmi su takođe potrebni za olakšavanje i podršku mobilnosti umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika. Oni uključuju odredbe kao što su specifične vize koje odgovaraju specifičnim potrebama, radne dozvole, pravični sporazumi o oporezvanju, pojednostavljene carinske procedure, informativni resursi na lokalnim i nacionalnim jezicima, i pristup kulturnoj i obrazovnoj infrastrukturi, kao što su umetničke rezidencije, umetnički festivali, međunarodni sajmovi i programi razmene.

Države treba da se uzdrže od sklapanja trgovinskih sporazuma koji bi mogli ugroziti njihovu sposobnost da usvoje i sprovedu kulturne politike usmerene na zaštitu i promociju raznolikosti kulturnih izraza na svojoj teritoriji i u digitalnom okruženju. U tu svrhu, perporuka je uključivanje „kulturnog izuzeća“ ili izuzeća u okviru trgovinskih sporazuma kako bi se zaštitili ovi interesi.

Korišćenje digitalnih tehnologija u kulturnim i kreativnim industrijama uvek treba da bude osmišljeno tako da obogaćuje raznolikost kulturnih izraza i unapređuje ljudsku kreativnost, a ne da je zameni. Ovo se odnosi na sve faze, od stvaranja, proizvodnje, postprodukcije pa sve do distribucije sadržaja i pristupa. Posebno se odnosi na razvoj i primenu sistema veštačke inteligencije, bilo da je reč o generativnoj veštačkoj inteligenciji ili primeni veštačke inteligencije u (post) produkciji, kuriranju, vidljivosti i algoritamskoj distribuciji.

Pristupi i politike koje upravljaju korišćenjem ovih tehnologija treba da budu usmereni na ljude, na način koji će biti koristan i pravedan za sve uključene strane. Kao što je zatraženo Uneskovom preporukom o etici veštačke inteligencije, korišćenje ovih tehnologija treba da bude u skladu sa ljudskim pravima. Takođe treba da se zasniva na transparentnosti, odgovornosti i objašnjivosti, kao i na zaštiti prava intelektualne svojine i pravičnoj naknadi.

Poštovanje prava, uključujući prava intelektualne svojine, i zaštitu privatnosti, uključujući biometrijske podatke, treba da bude prioritet odgovornosti za sve učesnike; novi pristupi, zasnovani na informisanom pristanku, treba da prilagode ove zaštite, kao i da osiguraju njihovu relevantnost i efikasnost uprkos brzom tehnološkom razvoju. Pravedan pristup digitalnim alatima, digitalna pismenost, veštine i kapaciteti, zajedno sa alociranjem resursa za prevazilaženje digitalnih razlika, takođe su od suštinskog značaja. Posebnu pažnju treba posveti rešavanju pretnji koje proizlaze iz koncentracije tržišne moći u tehnološkim industrijama.

Kako bi bile održive, akcije i prakse kulturnih i kreativnih sektora takođe moraju hitno da minimiziraju i ublaže svoj uticaj na životnu sredinu, uključujući biodiverzitet i borbu protiv klimatskih promena.

Ovo je kolektivna odgovornost svih uključenih aktera, uključujući vlade, javne i privatne organizacije/kompanije, asocijacije civilnog društva, sindikate, profesionalne organizacije, društva za kolektivno upravljanje intelektualnom svojinom, kao i pojedinačne umetnike, kreativce i druge kulturne radnike.

Posebno je potrebno rešavati negativan uticaj korišćenja digitalnih tehnologija i kulturnih događaja i aktivnosti sa velikim ugljenički otiskom. Potrebna su inovativna i sistemska rešenja; potencijal može ležati u decentralizovanijim pristupima. Uravnotežena rešenja treba da budu uvedena kao deo pravedne tranzicije, takođe sa ciljem očuvanja sposobnosti sektora da napreduje i minimizira negativne uticaje na sredstva za život i prava umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika. Poštovanje okoline takođe podrazumeva priznavanje da zajednice, zemlje i regioni imaju zajednički, ali različit nivo odgovornosti za degradaciju životne sredine i klimatske promene.

Poštovanje okoline unutar i od strane kulturnih i kreativnih sektora podrazumeva promociju svesnosti kroz obrazovanje o kulturi i umetnosti, umetničko izražavanje, događaje i inicijative koje prepoznaju moć umetnosti i kulture da izazovu empatiju, preispitaju naša dostignuća, traže novi smisao, zamišljaju alternativne budućnosti, eksperimentišu, stimulišu i pojačaju, te inspirišu akcije za očuvanje životne sredine i društvenu transformaciju.

Svest javnosti i potrošača igra ključnu ulogu u podsticanju većeg poštovanja i uvažavanja kreativnih doprinosa umetnika, kreativaca i drugih kulturnih radnika. Takva svest može pokrenuti obezbeđivanje boljih uslova rada i pravične naknade; te poštovanje njihovih osnovnih prava, uključujući i u digitalnom okruženju. Neophodno je iskoristiti svaku priliku za podizanje svesti o važnosti očuvanja raznolikosti kulturnih izraza, sa posebnim akcentom na potrebu da se garantuje pristup kulturnim izrazima stvorenim i proizvedenim lokalno i na lokalnim jezicima.

Obrazovanje u oblasti kulture i umetnosti su moćni alati za promociju svesti o „Pravičnoj kulturi“, posebno među mlađom publikom u digitalnom okruženju. Ciljane mere za izgradnju i negovanje akcija pokreta „Pravična kultura“ treba da budu usvojene i promovisane.

● Napredak

Povelja o pravičnoj kulturi poziva na potpisivanje i učešće sve zainteresovane aktere uključujući vlade, druge javne organizacije, privatne kompanije, grupe civilnog društva, umetnike, kreativce, druge kulturne radnike, kao i pojedinačne građane. Potpisivanjem ove Povelje o pravičnoj kulturi, obavezuju se da će podržavati njene ciljeve i principe, da će je sprovoditi ili pravno prevesti po potrebi, i da će doprineti nastanku i jačanju pokreta pravične kulture.

Iako Povelja pruža opšti okvir, primena na specifične kulturne i kreativne sektore, kao i u različitim zemljama i regionima, zahtevaće dalju razradu. Specifični planovi ili smernice biće razvijeni, sastavljeni kroz transparentne i participativne procese, i implementirani uz uključivanje svih relevantnih aktera u svakom konkretnom kontekstu.

Ova Povelja je živi dokument i otvorena je za naknadne revizije, ukoliko postoji znatna potreba. Svaki proces revizije biće unapred saopšten potpisnicima, tako da se osigura transparentnost i participativnost. Revizije će se sprovoditi kroz transparentne i inkluzivne procese, osiguravajući efikasan proces dogovora među potpisnicima Povelje.

Formulisanje Povelje o pravičnoj kulturi

Urednički tim od devet stručnjaka iz celog sveta razradio je Povelje o pravičnoj kulturi kroz više od deset sesija tokom 2023.

- Jordi Baltà Portolés, Cultural Consultancy and Research, Transit Projectes, Spain
- Brahim El Mazned, Director, Visa for Music festival, Morocco
- Prof. Véronique Guèvremont, UNESCO Chairholder, University Laval, Canada
- Eddy Johana Gómez, Director of Projects, Llorona Records, Colombia
- Farai Mpfunya, Executive Director, Culture Fund, Zimbabwe
- Eduardo Saravia, Chief Economist, Sound Diplomacy, Colombia
- Anupama Sekhar, Curator, South-South Arts Fellowships 2022-2023 and Board Member, ArtsEquator, UAE/India
- Luanda Smith, CEO, NGO Creatividad y Cultura Glocal A.C., Mexico
- Katrina Stuart Santiago, Writer and Founder, PAGASA-People for Accountable Governance and Sustainable Action, Philippines

Uredničkim timom je predsedavala prof. Véronique Guèvremont.

Savetodavni odbor od jedanaest institucija koje su postale rani ključni partneri Inicijative za pravičnu kulturu zajednički su usvojili Povelju o pravičnoj kulturi konsenzusom u februaru 2024.

- Fairtrade International
- Fair Picture
- Goethe Institute (Germany)
- Institute for Creative Entrepreneurship & Innovation (Serbia)
- Instituto Maracá (Brazil)
- International Federation of Actors
- International Federation of Coalitions for Cultural Diversity
- International Federation of Musicians
- Kenya National Commission for UNESCO
- Korean National Commission for UNESCO
- Ministry of Culture of France
- UNESCO Chair Diversity of Cultural Expression at University Laval (Canada)

Više od 100 stručnjaka i institucija učestvovalo je u nekoliko faza u procesu, u javnim i pisanim konsultacijama, da bi dali svoje komentare u okviru sesija o pravičnoj kulturi i kao mladi stručnjaci za pravičnu kulturu.

Proces formulisanja Povelje o pravičnoj kulturi, rad Uređivačkog tima i Savetodavnog odbora koordinirala je Nemačka komisija za saradnju sa Uneskom.

Kako i zašto potpisati Povelju o pravičnj kulturi?

Kako?

Vrlo jednostavno. Izražavajući svoju podršku na sajtu

📄 www.fair-culture.org.

Zašto?

Potpisivanjem Povelje izjavljujete da podržavate sadržaj Povelje i da podržavate našu nameru da preduzmemo dalje korake. Vašim potpisom povećaćete broj partnera i saveznika, a time i vidljivost, kredibilitet i legitimitet Povelje.

Potpisivanje Povelje za vas ne povlači nikakvu zakonsku obavezu. Ovo međutim takođe znači da potpisivanje Povelje nije „sertifikacija“ i ne dozvoljava vam da date bilo kakve izjave o kvalitetu vaše poslovne prakse u vezi sa Poveljom. Potpisivanjem Povelje nećete imati pravo da koristite logo ili etiketu.l.

Šta dalje?

Partneri koji su kreirali Povelju ne žele da se zaustave na Povelji. Oni žele da stvore instrumente koji će, nadamo se, jednog dana dovesti do mogućeg mehanizma za odgovornost i usklađenost, možda „sertifikaciju“ i „oznaku“ za neke sektore kreativnih industrija.

Impresum

Urednik

German Commission for UNESCO
Martin-Luther-Allee 42
53175 Bonn, Germany

Kontakt

German Commission for UNESCO
T +49 (0) 228 60497 - 110
E info@fair-culture.org
 www.unesco.de

Uređivački odobr

Dr Lutz Moller (odgovorno lice)
Friederike Kamm, Juliane Baumgarten,
Zsuzsanna Aszodi

Uz posebnu zahvalnost za prevod na srpski jezik gđi
Dr Hristina Mikić,
Institut za kreativno preduzetništvo i inovacije

Publikovano

Juli 2024

ISBN

978-3-947675-55-5

Copyright

Tekst u ovoj publikaciji licenciran je kao Creative Commons License Attribution ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0).
 www.creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/

Dizajn i prelom

Panatom

Podrška

Federal Foreign Office

unesco

German Commission
for UNESCO